

تاریخ صدور: ۱۳۹۹/۰۱/۳۰

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۹/۰۵

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۴/۰۹/۳۰

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات
بهداشتی درمانی قزوین
معاونت آموزشی

بیمارستان شفا ناکستان

عنوان: مسمومیت دارویی

سایت آموزش به بیمار:

Hosshafa.qums.ac.ir

واحد ارتقا سلامت و آموزش همگانی:

۰۲۸۳۵۲۴۹۲۱۱ داخلی ۷۰۳۴

ساعت تماس همه روزه از ساعت ۸ الی ۱۴

شماره تماس درمانگاه حکیم: ۰۲۸۳۵۲۴۹۲۳۷ از شنبه تا

چهارشنبه از ساعت ۷:۳۰ الی ۹ صبح

۷- در صورت تماس پوست و با چشم مواد اسیدی و یا قلیایی، پوست و چشم را با مقادیر فراوان آب شستشو داده و فوراً مصدوم را به مراکز درمانی منتقل کنند.

۸- بر مصرف داروی افراد مسن خانواده نظارت داشته باشید چرا که به دلایلی از جمله تشابه شکل ظاهری داروها، ابتدا به فراموشی، عدم اطلاع رسانی از نام داروها، بی سوادگی و یا کم سوادگی و یا خوانا نبودن مقادیر مصرفی دارو دچار اشتباه شوند

۹- بر میزان داروی مصرفی افراد افسرده و یا کسانی که تعادل رفتاری ندارند نظارت داشته باشید و داروها را از دسترس این افراد دور نگه دارید.

۱۰- در صورتی که در طول دوره درمان، دارو دچار هر یک از علائم زیر شدید مصرف دارو را قطع کنید و موضوع را با پزشک و یا داروساز در میان بگذارید علائم و نشانه های جدی تر نظیر بی هوشی و یا تشنج حکایت از نیاز به اقدامات اورژانسی دارد

- سردرد شدید

- گیجی (اختلال حواس)

- ناپایداری عاطفی

- اضطراب

- مشکلات بینایی

- جوشهای پوستی

- تعریق بیش از حد

- مشکلات قلبی و عروقی

نکات آموزشی در زمینه مسمومیت های دارویی:

مسمومیت های دارویی: هر ماده ای که بلعیده شود، استنشاق شود، تزریق و با جذب شود و در عملکرد طبیعی بدن اختلال ایجاد کند از لحاظ تعریف سم قلمداد می شود. برخی از سموم کاملاً شناخته شده اند مانند سموم دفع آفات، سموم حیوانی، مواد شیمیایی موجود در منازل و ... ولی برخی از سموم ناشناخته اند مانند داروها و در حقیقت آنچه بین اثر سمی دارو و اثر شفا بخش دارو افتراق ایجاد می کند مصرف صحیح دارو است. بنا بر این آگاهی در این زمینه و اطلاع رسانی دقیق نه تنها جان هزاران انسان را نجات می دهد بلکه از هزینه سنگین درمان مسمومیت ها و عوارض متعاقب آن بر جامعه می کاهد

مهمترین راه ورود سموم به بدن عبارتند از راه خوراکی، تنفسی، پوستی و تزریقی که در این میان دهان شایع ترین راه ورود سموم به بدن می باشد. شایعترین علت بروز مسمومیت در جهان مصرف داروها بیش از مقادیر درمانی می باشد که منحصراً به مصرف عمومی مقادیر بالای دارو بستنده نمی کند بلکه در بسیاری از موارد خود درمانی و عدم همراهی بیمار با دستورات پزشک و یا داروساز نیز می تواند زمینه ساز بروز مسمومیت و عوارض بعدی آن باشد.

بسیاری از داروها می توانند اثرات جدی و خطرناکی در افرادی که به مواد شیمیایی موجود در آنها حساسیت دارند ایجاد کنند در عین حال مصرف چند داروی متفاوت نیز می تواند باعث تداخلات دارویی گردد که بالقوه خطرناک است. لذا در صورت بروز مسمومیت لحظات اولیه بعد از مسمومیت برای نجات فرد مسموم حیاتی می باشد بنا براین پس از برخورد با موارد مسمومیت با شماره تلفن ۱۹۰ مرکز اطلاع رسانی داروها و سموم که به صورت رایگان و به طور شبانه روزی پاسخگو می باشد تماس بگیرید. شماره تلفن ۱۹۰ مرکز اطلاع رسانی داروها و سموم که به صورت رایگان و به طور شبانه روزی پاسخگو می باشد تماس بگیرید.

شایع ترین موادی که در اثر مصرف بیش از حد

ایجاد مسمومیت می کنند عبارتند از:

- ۱- داروهای بدون نسخه (TC^o) مانند استامینوفن، ایبوبروفن و آسپرین
- ۲- مواد خانگی مانند مواد سفید کننده و حشره کشها
- ۳- داروهایی که به وسیله پزشک تجویز می شوند مانند داروهای ضد افسردگی و آرام بخش
- ۴- داروهای خیابانی مانند داروهای مخدر و روانگردان

علائم و نشانه های مسمومیت دارویی:

مهمترین علائم و نشانه های مسمومیت دارویی عبارتند از:

- ۱- تغییرات علائم حیاتی که به صورت کاهش یا افزایش تعداد تنفس و یا افزایش و کاهش فشار خون بروز می کند.
- ۲- تغییرات بینایی که به صورت تاری و گشادی بیش از حد مردمک چشم و یا تاری دید بروز می کند.
- ۳- تغییرات پوستی به صورت برافروختگی پوست، تاولها و سوختگیها و یا تعریق بیش از حد بروز می کند.

سایر علائم و نشانه ها عبارتند از:

تغییرات قلبی و عروقی تغییرات ریوی، تغییرات کبدی و کلیوی، تغییرات عصبی و ... که هر دارویی بر حسب نوع دارو، میزان مصرف مدت مصرف دارو می تواند هر یک از علائم فوق الذکر را نشان دهد

مهمترین نکاتی که به فرد مسئول و یا پزشک

برای نجات فرد مسموم باید ارائه داد عبارتند از:

- ۱- در صورتی که با فردی برخورد کردید که به صورت عمومی یا اتفاقی بیش از مقدار تعیین شده دارو مصرف کرده است هیچگاه منتظر ظهور علائم مسمومیت نباشید بلکه بلافاصله با مرکز اطلاع رسانی داروها و سموم و با اورژانس تماس بگیرید.
- ۲- لحظات اولیه بروز مسمومیت بسیار مهم می باشد بنابراین به سرعت اقدام نمایید.

- ۳- مهمترین نکاتی که باید به فرد مسئول و پزشک باید ارائه داد عبارتند از:

الف: زمان مصرف دارو

ب: نوع موادی که ایجاد مسمومیت کرده اند

ج: میزان ماده ای که ایجاد مسمومیت کرده است

- ۴- در بسیاری از موارد خانواده ها برای خارج کردن سم از بدن فرد مسموم ایجاد به القاء استفراغ در فرد مسموم می کنند ولی باید متذکر شد که القاء استفراغ در فرد مسموم همیشه مهمترین راه خارج کردن سم از بدن نیست و گاهی ممکن است جان بیمار را به خطر بیندازد.

۵- از خوراندن مایعات به فرد مسمومی که بیهوش

است یا هوشیاری وی در سطح پایین قرار دارد خود داری کنید.

- ۶- برخی از مسمومیتها با معلولیت ماندگار و یا عوارض جبران ناپذیر کلیوی و کبدی همراه هستند بنا بر این در پیشگیری از مسمومیت ها کوشا باشیم.